

Národní divadlo Č I N O H R A

Ředitel ND: akad. arch. Daniel Dvořák
Šéf činohry ND: Michal Dočekal

Tisková zpráva

Fráňa Šrámek
ZVONY

Premiéra 15. a 16. června 2006 v Národním divadle

Fráňa Šrámek (1877-1952)

ZVONY

Expresionistická balada z české vesnice

Režie: **Jan Antonín Pitínský**

Scéna: **Jan Hubínek**

Kostýmy: **Kateřina Štefková**

Hudba: **Petr Hromádka**

Dramaturgie: **Lenka Kolihová Havlíková**

Osoby a obsazení

Peterka

Chramous

Babička

Václav Luka

Starosta

Kuřápk

Šenkýř

Lojzíček

Peterková

Jírovcová

Šenkýřka

Rozára

Jiří Štěpnička / Alois Švehlík

Igor Bareš

Josef Vinklář

Ondřej Pavelka

Oldřich Vlček

Vladimír Javorský

Petr Pelzer

Václav Koubek j. h.

Tatjana Medvecká

Martina Válková

Johanna Tesařová

Jaromíra Mílová

Písně: **Václav Koubek**

Texty písní: **Fráňa Šrámek a Václav Koubek**

Pomocná režie: **Leona Primová**

Pohybová spolupráce: **Jan Klár**

Fonetická spolupráce: **PhDr. Zdena Palková**

Inspicent: **David Růžička**

Nápověda: **Alena Kubečková**

Premiéra 15. a 16. června 2006 v Národním divadle

„Přestanou-li zvony mluvit není čas, abysme my mluvit počali?“

Slovo režiséra

Snažili jsme se, aby bylo vidět, že když nejsou zvony, tak není nic. Potrhaný vztahy, žalostné jednání, zbrkllost a neschopnost.

Snažili jsme se, aby náš marný hrdina zůstal hrdinou, když už hrdinou nemůže bejt prostej zvon. Snažili jsme se, aby v inscenaci chvělo se léto, jakého ještě nebylo.

J. A. Pitínský

Slovo dramaturga

Málokterý předmět v sobě ukrývá tolik mystiky jako právě zvon. I v dnešní době, která je vzdálena liturgickým rituálům, vnímáme zvony jako symbol řádu, koloběhu života, symbol zrození i smrti. Jak velkým traumatem byly rekvizice zvonů na českém venkově během první světové války zachycuje hra Fráni Šrámka Zvony.

Zvony jsou v kontextu české dramatiky hrou zcela výjimečnou. V jistém smyslu navazuje na tradici českého venkovského dramatu, přináší ale zcela jiný styl a s nejlepším svědomím ji lze označit za hru expresionistickou. Vesnice tu není malebná a idylická, je poznamenána válečnými událostmi, ačkoli zákopy první světové války jsou od ní vzdáleny. Odchod práce schopných mužů, mobilizace koní, vyhlášky o tom, jak a z čeho směji hospodyně vařit – to byla skutečnost, na jejímž pozadí vykresluje Šrámek atmosféru ticha před bouří. Když do takové vesnice přijdou vojáci, aby zrekvizovali pro válečné potřeby kostelní zvony, skutečně k pomyslné bouři dojde. Porušení dávného řádu probudí v lidech jejich pečlivě kontrolované pudy, a to, co pomyslně vytryskne uprostřed návsi, je temné lidské podvědomí. „...jakože zvony jsou naše svědomí. Nóóó, sou co by nebyly, každej z nás vo tom může něco povídat. A dyž ted' zvony nám sundali, teda... taky svědomí nemáme... A dyž svědomí nemáme, ať je to taky vidět, že ho nemáme!“, reflektuje situaci Kuťápk. Bakchantské noci padne na oltář nejen poctivost vesničanek, mravnost a řád, ale i starostův dům – jako by oheň, který válka v lidech rozdmýchala, dál zapaloval. „Suchopýr hoří.“, říká sedlák Peterka, který držel v rukou sirky, ale jako by je drželi všichni. Po každé noci ale přichází ráno a s ním vystřízlivění...

Fráňa Šrámek se vepsal do českých kulturních dějin především jako básník a prozaik. Méně známá je jeho tvorba dramatická, s výjimkou her Léto a Měsíc nad řekou. Šrámek je dramatikem, který ve své době přinesl nové impulsy. Výrazně se vymezil proti stávajícím realistickým konvencím. Jeho hry se vyznačují barvitým lyrickým jazykem, soustředěním na vnitřní život postav, k němuž autorovi slouží bohaté scénické poznámky. Ty mají v Šrámkově tvorbě výlučné postavení, neslouží pouze pro věcnou informaci, ale především zachycují vnitřní pohnutky, pocity postav. Také stavba dialogu je u Šrámka velmi moderní – postavy prozrazují své pohnutky jaksi mimoděk, implicitně. Nová jsou i témata, která Šrámek do českého divadla vnesl a která se prolínají celým jeho dílem. Na jedné straně téma sexuálního probuzení, osvobození přirozenosti, zrovnoprávnění sexuality, na straně druhé razantní antimilitarismus a antiklerikalismus. Hra Zvony jako by byla průsečíkem stěžejních Šrámkových ideových východisek.

Hra poskytuje řadu vynikajících hereckých příležitostí pro přední herce našeho souboru. Uvidíte například Jiřího Štěpničku nebo Aloise Švehlíka v roli sedláka Peterky burcujícího ves proti militaristické mašinerii, Taťjanu Medveckou jako jeho těžce nemocnou ženu, která vizionářsky nahlíží pod povrch událostí. Jejich dceru, selku Jírovcovou, jejíž muž byl odveden do války a ona, stejně jako tisíce dalších válečných manželek, prožívá těžké chvíle osamění a nelidské dřiny, nastudovala Martina Válková. V neposlední řadě uvidíte Ondřeje Pavelku jako válečného veterána, hostující písničkář Václav Koubek se představí v roli obecního sirotka Lojzíčka, jehož harmonika doprovází vesničany na každém kroku. V dalších nepominutelných rolích vystoupí Josef Vinklář, Vladimír Javorský, Jaromíra Mílová a další. Režisér J. A. Pitínský už v Národním divadle režíroval řadu úspěšných inscenací, například Naše furianty, Maryšu aj., u kterých diváci oceňovali právě cit pro českou tradici, který je vlastní i Šrámkovi.

Lenka Kolihová Havlíková

Medailony inscenátorů a herců naleznete v programu k inscenaci.

Příští premiéry činohry

Projekt B O U D A III

Iva Klestilová (1964)
HRDINOVÉ

Režie: **SKUTR (Martin Kukačka a Lukáš Trpišovský)**
Scéna a projekce: **Jakub Kopecký**
Kostýmy: **Daniela Klimešová**
Hudba: **Petr Kaláb**
Dramaturgie: **Iva Klestilová**

Osoby a obsazení:

Starší muž	Jan Novotný
Mladší muž	David Matásek
Mladík	Jan Dolanský
Žena	Gabriela Pyšná j. h.
Dívka	Dora Kršková Terrazas j. h.

Počítačové animace: Aleš Baumgartner
Korepetice a úpravy zpívaných lidových písní: Vratislav Šrámek
Pohybová spolupráce: Adéla Stodolová, Rostislav Novák
Fonetická spolupráce: PhDr. Zdena Palková
Asistentka režie: Eva Kafuňková
Inspicienti: Milan Školník, Václav Bláha
Nápověda: Eva Vančurová

Česká premiéra v Boudě na piazzetě u Národního divadla 17. června 2006 ve 20.30 hodin
Pouze 10 představení!

Kontakty:

akad. arch. Daniel Dvořák

ředitel Národního divadla

tel: +420 224 901 250

fax: +420 224 932 092

e-mail: d.dvorak@narodni-divadlo.cz

Michal Dočekal

šéf činohry Národního divadla

tel: +420 224 902 120

fax: +420 224 902 122

e-mail: m.docekal@narodni-divadlo.cz

Lenka Koliňová Havlíková

dramaturg činohry Národního divadla

tel: +420 224 902 129

fax: +420 224 902 122

e-mail: l.kolihova.havlikova@narodni-divadlo.cz

Helena Krausová

tisková mluvčí, mediální servis ND

tel: +420 224 901 676

fax: +420 224 932 092

e-mail: h.krausova@narodni-divadlo.cz

www.narodni-divadlo.cz

Připravila Kateřina Ondroušková, public relations činohry, tel: 224 902 126

e-mail: k.ondrouskova@narodni-divadlo.cz